

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Tawera Rahui Maori 897 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o te Waipounamu ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Tawera Rahui Maori 897, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Kaiapoi a te Wencree, te 16 o nga ra o Pepuere, 1916, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me rihi atu ki a Henry Smith mo nga tau e 21 i te moni-reti e (£242 10s.) rua rau e wha tekau ma rua pauna tekau herengi i te tau mo nga tau e whitu tuatahi, a muri atu kia rima paihenehi o te wariu kawanatanga i mahia i te mutunga o nga tau e whitu tuatahi, tuarua hoki o taua rihi.”

I tuhia ki Poneke i tenei te 26 o nga ra o Hanuere, 1916.

M. GILFEDDER (Kiriwheta),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Kahotea 2a, Tekiona 3, i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Ikaroa ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Kahotea 2a, Tekiona 3, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Poneke a te Turei, te 25 o nga ra o Pepuere, 1916, a te 10.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini nei na:—

“Ko taua whenua tona nui e 3 eka e 2 ruri e 37 paati me hoko atu ki a Mary Jane Jillett me Andrew Agnew Stuart Menteach mo te moni e rua tekau pauna (£20) mo te cka.”

I tuhia ki Poneke i tenei te 26 o nga ra o Hanuere, 1916.

M. GILFEDDER (Kiriwheta),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Arapaonui i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Ikaroa ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Arapaonui, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Tangio a te Paraire, te 11 o nga ra o Pepuere, 1916, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko te whakaaro a te Kawanatanga ki te hoko i taua whenua i tetahi waahi ranei me whakaae atu.”

I tuhia ki Poneke i tenei te 26 o nga ra o Hanuere, 1916.

M. GILFEDDER (Kiriwheta),
Perehitini.

Whakaaturanga i nga Tikanga e uru ai te Maori hei Hoia.

WHAKAMARAMA KI NGA MAORI E HIAHIA ANA KIA URU HEI HOIA.

(1.) *Te Ritenga o te Whakauru.*

ME tonu ki te *Recruiting Officer*, a mana e tuhituhi nga kupu mo roto i te Kaari Rehitatanga e tuku atu ki te Tari mo te Whawhai. Kia tae atu te kupu a te Tari kia haere te tangata e whakauru ana i a ia kia tirohia e te takuta, hei reira ra ano ia whakarere ai i tana mahi i whiwhi oranga ai ia mona.

(2.) *Tirohanga e te Takuta.*

A tona wa ka tae atu he kaari ki te tangata e whakauru ana hei hoia hei whakaatu ki a ia i te taima me te kainga e tirohia ai ia o te takuta. Ki te paahitia ia ka tukuna atu ia i reira tonu ki te puni hoia (*camp*).

(3.) *Ki te Hikitia te Kainga Noho.*

Ki te haere te tangata e whakauru ana hei hoia ki tetahi atu kainga noho ai, me whakaatu mai e ia ki te Tari te ingoa o te kainga. Ki te haere ia ki tetahi atu takiwa me rehitia ia ki taua takiwa.

(4.) *Nga Tikanga o te Whakauru.*

Ki te uru te tangata ka mau tonu ia hei hoia a mutu noa te whawhai a tae noa ki te wa e hoki mai ai ki Niu Tiren timeri iaatingia ai.

(5.) *Te Oati ki te Kingi.*

Ko ia hoia me oati i te Oati Piri Pono ki te Kingi, a me haina rawa i te pukapuka pera kua oti te whakarite.

(6.) *Etahi Tikanga.*

Ko te pakoko o te tangata hei te rua tekau tau tae atu ki te wha tekau tau.

Ko te toitei o te tangata kua e poto iho i te 5 putu 4 inihi. Ko te taumaha kua e nuku atu i te tekau ma toru toone. Me tangata totika mo te whawhai.

(7.) *Tirohanga e te Takuta.*

Ko te titiro a te takuta he kowhiti i nga tangata maia, tangata ora, e rite ana mo te whawhai, ara i nga mea kaore he mate o te tinana, o nga karu, o nga taranga; kaore he whaturama, kaore he hukiki, a e ora ana nga niho hei ngau-ngau i ana kai.

(8.) *Nga Pu me nga Kakahu.*

Ma te Kawanatanga o Niu Tiren timeri e whakarite, kaore he utu.

(9.) *Ko te Utu mo te Hoia.*

Ko te utu mo nga hoia e uru ana ki te *Expeditionary Force* i te marama tuatahi i te puni (*camp*) ko te utu ano e utua nei ki nga hoia o te *Territorial Force*, ara kia 4s. i te ra mo te paraiwete. Ko tenei moni ka whakaputaina ki ia hoia i ia tekau ra i ia tekau ma rima ra ranei.

Ka pau te marama tuatahi ka whakanukuhia ake te moni kia rite ki te moni e utua ana ki nga hoia o te *Expeditionary Force*, ara kia 5s. i te ra mo te paraiwete. Ka tangohia i roto i tenei moni nga moni e whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu tangata.

Ina eke ki runga ki te kaupuke hari i nga hoia ki te whawhai-e 2s. tonu te moni mo te ra e whakaputaina, ko te toenga, ara te 3s. i te ra, mehemea kaore ano i whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu, ka puritia taihoa e whakaputa ki taua hoia, ara kia tiaatingia ra ano ia, kia hoki mai ra ano ranei ki Niu Tiren timeri; ki te mate te hoia ka whakaputaina taua moni ki tona uri tata i runga i ta te ture.

(10.) *Kereeme a nga Whanaunga tata mo tetahi Oranga.*

Ina tae ia hoia ki te puni (*camp*) me haina ia i tetahi pukapuka whakamana i te Tari mo te Whawhai ki te tango i tetahi taha o tana moni kua whakatoea ra, i te hawhe ranei o tana moni, hei oranga, ina tonoa, mo ona whanaunga tata e noho kore oranga ana. “Whamere” tona tikanga ko te wahine, ko nga matua, ko nga tamariki ranei a taua hoia, ko tetahi tangata ranei i whakataua ki a ia, a muri atu ranei whakataua ai ki a ia, tetahi ota-oranga i raro i te Ture mo nga Tangata Rawakore, 1910.

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tiren timeri, e HOANI MAKAE, Kai-ta a te Kawanatanga, Poneke.